

Työterveyslaitos

Työuupumus ja käytännön menetelmiä sen kartoittamiseksi ja ehkäisemiseksi

Jari Hakanen, tutkimusprofessori;
sosiaalipsykologian dosentti, HY; vieraileva
professori Keio University, Tokio

jari.hakanen@ttl.fi | [Linkedin.com/in/jari-hakanen-7944a612/](https://www.linkedin.com/in/jari-hakanen-7944a612/)

I Työuupumuksen tunnistaminen ja arviointi

Työuupumukselle on aikojen saatossa annettu ainakin 88 määritelmää

Työuupumus on...

- ...emotionaalista ekshaustiosta, depersonalisaatiosta ja heikentyneestä ammatillisen aikaansaamisen kokemuksesta koostuva oireyhtymä, joka voi kohdata ihmistyötä tekeviä (Maslach & Jackson, 1986).
- ...pitkittyneen työstressin seurauksena kehittyvä häiriötila, jota luonnehtii uupumusasteinen väsymys, kyynistynyt asenne työtä kohtaan ja heikentynyt ammatillinen itsetunto (Schaufeli, Leiter, Maslach & Jackson 1996; Kalimo, Hakanen, & Toppinen-Tanner, 2006).
- Työuupumus viittaa fyysiseen ja emotionaaliseen ekshaustioon, joka johtuu pitkittyneestä altistumisesta työtä koskeviin ongelmiin (Canu ym., 2021).
- ... Oireyhtymä, joka seuraa kroonisesta työpaikka-stressistä, jota ei ole onnistuneesti hoidettu. Sitä luonnehtii kolme ulottuvuutta: ekshaustio, lisääntynyt mentaalinen etäisyydenotto työstä tai negatiiviset tunteet tai kyynisyys omaan työhön sekä heikentynyt ammatillinen pystyvyyden kokemus. Työuupumus viittaa erityisesti työn kontekstiin kuuluvaan ilmiöön eikä sitä tulisi soveltaa kuvaamaan kokemuksia muilla elämän alueilla (WHO; ICD-11).

Aiempiin työuupumuksen määritelmiin ja arviointimenetelmiin liittyviä pulmia

- Työuupumuksen on oletettu olevan oireyhtymä, mutta mittarit ovat tavoittaneet sen huonosti.
- Heikentynyt ammatillinen itsetunto on tutkimuksissa näyttäytynyt työuupumuksen ennustajana tai sen seurauksena – ei yhtenä ydinoireista.
- Ydinoireista on puuttunut nykytyöelämälle ja työuupumukselle tyypilliset kognitiivisen toiminnan häiriöt ja tunteiden hallinnan häiriöt.
- Työuupumuksen aste on määritelty tilastollisesti joko aineistolähtöisesti (korkein kolmasosa) tai oireiden useuden (kerran viikossa) perusteella.
- Kun ei ole ollut käytössä ajantasaisia, kliiniseen validointiin perustuvia väestöä edustavia normi-arvoja, ei ole tiedetty, miten yleistä ja vakavaa työuupumus esimerkiksi Suomessa on.
- Menetelmät (MBI) ja testikirjat ovat olleet maksullisia eivätkä siten kaikkien ulottuvilla.

- social media burnout
- job burnout
- employee burnout
- fysiset oireet
- työuupumus
- prevent burnout
- depression
- exhaustion
- recognizing burnout
- stress
- customer service
- workplace burnout
- emotional exhaustion

Työuupumuksen vaiheet: tunnista 5 tasoa ja lue... anna.fi

WHO Officially Recognizes Job Burnout - ... treehugger.com

How to prevent workplace burnout on your team | Range range.co

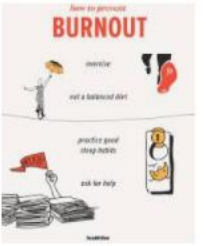
Recognizing Burnout in the Workplace - DeStress Monday campaigns.org

How to Identify and Prevent Burnout theableline.com

Burnout is Now an Official Medical Condition insights.dice.com

How to Identify and Pre... healthline.com

Employee Burnout: Understanding and Tackling It blog.vantagecircle.com

How Managers Can Spot Employee Burnout | Work... zenefits.com

Burnout Prevention: The Importance Of T... minutes.co

Recognizing Burnout in the Finance Sector thriveglobal.com

7 Reasons Rads Burn Out-And How to Cop... diagnosticimaging.com

How to Avoid Burnout When You ... nytimes.com

Burnout Paradise: Remaste... gigantti.fi - Varastossa

How to Identify and Pre... healthline.com

Burnout - Jussi Niemi 3.0 jussiniemi.com

Career Burnout Business Burn Out ... shutterstock.com

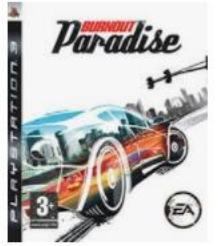
Pelkäätkö burnoutin iskevän? Näillä tahoilla on ve... yle.fi

File:Infográfico As 10 Fases ... commons.wikimedia.org

Lessons on Leadership: Fighting Burnout and CO... insight.ieceusa.org

Burnout Paradise - Wiki... fi.wikipedia.org

Burnout Assessment Tool (BAT) on Leuvenin yliopistossa kehitetty kysely työuupumuksen arvioimiseksi

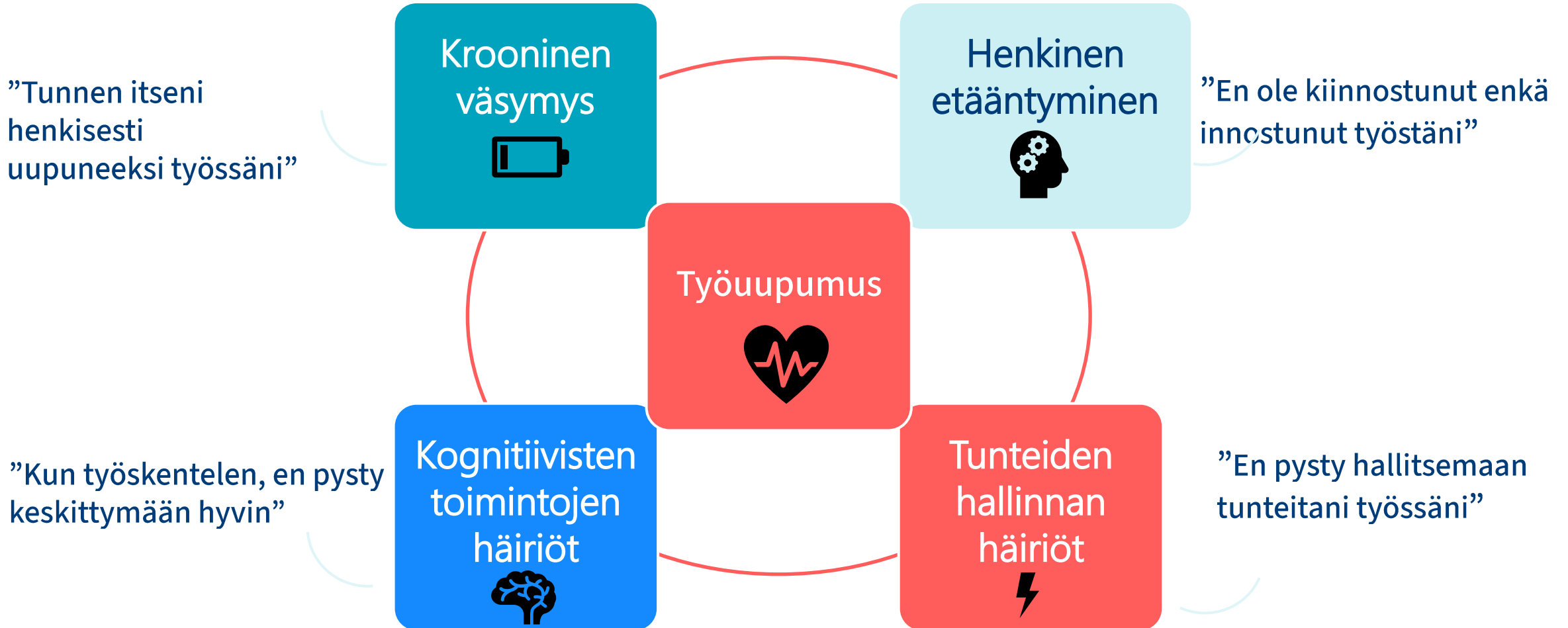
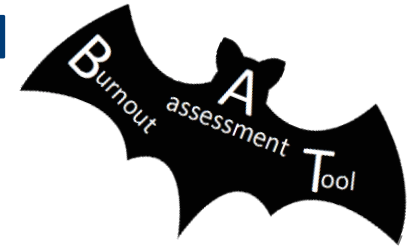

- Kehittämistyötä ohjasi 40 vuoden aikana työuupumuksesta kertynyt tieto ja tiedossa ilmenneet puutteet, työuupumuksen teoriat sekä haastattelut 49 työuupuneiden parissa työskennelleiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa.
- Alusta lähtien kv-verkostossa lähdetty testaamaan menetelmää ja käyttämään sitä eri maissa – myös meillä 40 kunnan tutkimuksessa jo vuonna 2019.
- Menetelmä on käännetty jo yli 30 kielelle.

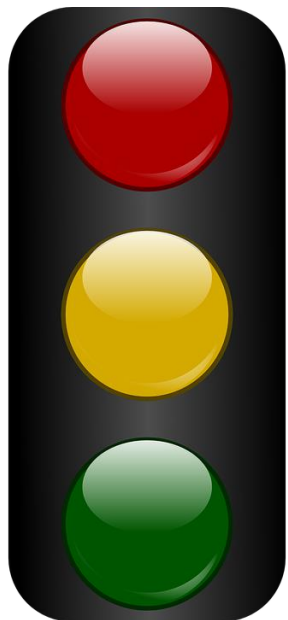

Wilmar Schaufeli, Hans De Witte ja Steffie Desart. Kuva: KU Leuven- Rob Stevens

Työuupumus on pitkittyneestä työstressistä johtuva oireyhtymä - ei vain väsymystä tai "uupumusta"

Työuupumuksen liikennevalomalli

Todennäköinen
työuupumus

Työuupumusoireet haittaavat arjesta selviytymistä ja edellyttävät välittömiä toimia tilanteen korjaamiseksi.

Kohonnut riski
työuupua

On aika tunnistaa ongelma ja lähteä toimimaan hyvinvoinnin palauttamiseksi.

Ei työuupumusta

Hyvinvoinnin alue tai ei työuupumusoireita.
Stressi, kyllästyminen tai vähäinen työn imu mahdollisia

Työuupumuksen liikennevalomalli menetelmä kliinisen validoinnin tuloksena (ROC-analyysi)

- Työikäistä väestöä koskeva aineisto (N=1567) ja Mehiläisen työterveyshuollon vastaanotolle (työterveyshoitaja, työterveyspsykologi tai työterveyslääkäri) työuupumusoireiden takia hakeutuneita asiakkaita (N=50).
- Inklusio-kriteereinä käytetty samoja kuin Hollannissa ja Ruotsissa, sisältäen mm. alentuneen henkisen vireystilan, hallinnan tunteen katoamisen, työ- tai kotirooleissa toimimisen selkeän heikentymisen, univaikeudet ja psykologisia oireita.

	Työväestö (N=1567)	Työuupuneet (N=50)
Työuupumusoireyhtymä	2,11 (0,59)	3,34 (0,44)
Krooninen väsymys	2,44 (0,71)	3,77 (0,41)
Henkinen etääntyminen	2,00 (0,80)	3,08 (0,79)
Kognitiiviset häiriöt	2,07 (0,68)	3,37 (0,53)
Emotionaaliset häiriöt	1,82 (0,63)	3,11 (0,68)

BAT-menetelmän validointijulkaisu

Open access-julkaisu: Schaufeli, De Witte, Hakanen, Kaltiainen & Kok (2023). Scandinavian Journal of Work, Environment & Health - How to assess severe burnout? Cutoff points for the Burnout Assessment Tool... (sjweh.fi)

SCANDINAVIAN
JOURNAL OF WORK,
ENVIRONMENT & HEALTH

Home Current issue Past issues For Authors Subscri

Original article

Scand J Work Environ Health 2023;49(4):293-302 [pdf](#)
<https://doi.org/10.5271/sjweh.4093> | Published online: 12 Apr 2023, Issue date: 01 May 2023

How to assess severe burnout? Cutoff points for the Burnout Assessment Tool (BAT) based on three European samples

by Schaufeli WB, De Witte H, Hakanen JJ, Kaltiainen J, Kok R

Objective Despite decades of burnout research, clinical validated cut-off scores that discriminate between those who suffer from burnout and those who don't are still lacking. To establish such cut-off scores, the current study uses a newly developed questionnaire, the Burnout Assessment Tool (BAT) that consists of four subscales (exhaustion, mental distancing, and emotional and cognitive impairment). Separate cut-offs were computed for those at risk for burnout and those suffering from severe burnout for the original BAT-23 as well as for the shortened BAT-12.

Methods Relative operating characteristic (ROC) analyses were carried out using representative samples of healthy employees from The Netherlands (N=1370), Belgium (Flanders; N=1403) and Finland (N=1350). In addition, samples of employees who received a burnout diagnosis were used (N=335, 158 and 50, respectively).

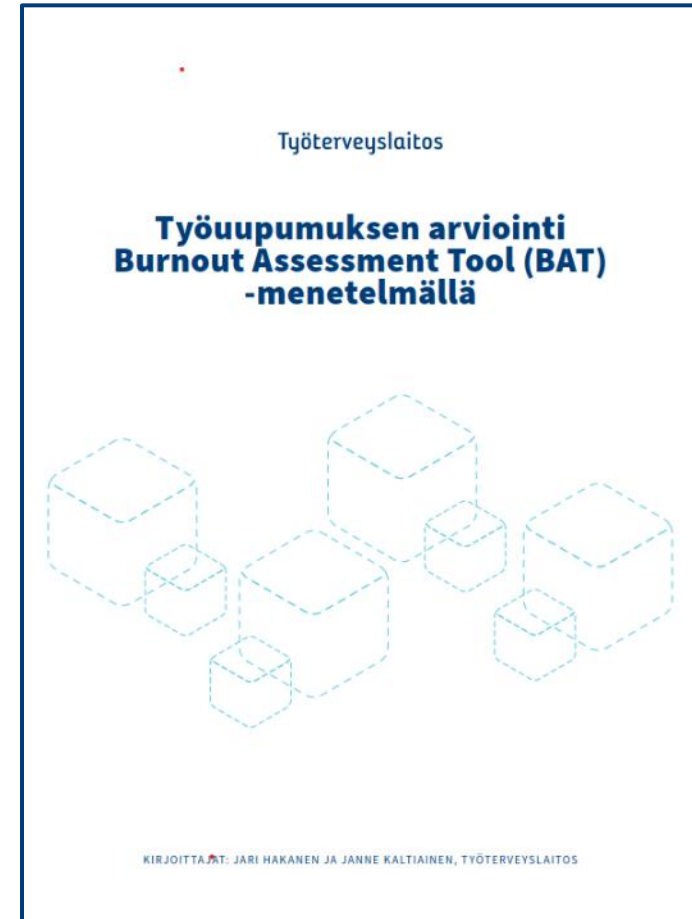
Results The diagnostic accuracy of the BAT (area under the curve) ranges from good to excellent with the exception of mental distancing, which is fair. The country-specific cut-off values as well as their specificity and sensitivity are comparable to those of the pooled sample.

Conclusions In addition to country-specific cut-offs, general cut-offs can be used tentatively in other similar countries, pending future replication studies. Caution is warranted for using cut-offs for mental distance as the sensitivity and specificity of this subscale is relatively poor. It is concluded that the BAT can be used in organizational surveys for identifying employees at risk for burnout and, in clinical treatment settings, for identifying those with severe burnout, keeping in mind the tentativeness of the present cut-offs.

This article refers to the following texts of the Journal: 2003;29(6):478-479
2021;47(2):95-107

Key terms BAT; burnout; Burnout Assessment Tool; burnout diagnosis; clinical burnout; cross-national; cutoff point; ROC analysis

Hakanen & Kaltiainen (2022): Työuupumuksen arviointi Burnout Assessment Tool (BAT)-menetelmällä (julkari.fi)

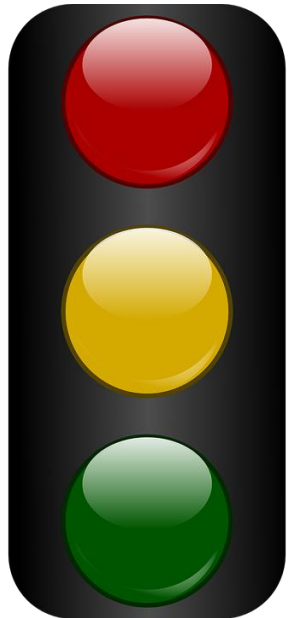

BAT - kyselyt työuupumuksen arvioinnissa

- BAT-23: kattavin ja sopii myös työuupumuksen neljän ydinoireen arviointiin erikseen (kliininen käyttö)
- BAT-12: yhtä lailla luotettava työuupumuksen arviointiin tutkimus- ja esimerkiksi työpaikkojen ryhmätason seulonnoissa
- BAT-4: Lyhyenä sopii yleisiin työelämä tutkimuksiin (jo käytössä TEM:n Työolobarometrissä ja Tilastokeskuksen Työolotutkimuksessa) sekä työpaikkojen ilmapiirikartoituksiin
- Töistä poissa oleville (esim. sairauslomalla) yleinen BAT-versio
- Toissijaisia oireita (psykosomaattiset oireet, psykologinen pahoinvointi)

Työuupumuksen liikennevalomalli ja oireilun yleisyys Suomessa

		Joulukuu 2019 (N=1567) Suomi	Joulukuu 2025 (N=1418) Suomi
Todennäköinen työuupumus	BAT-23: 3,02-5 BAT-12: 3,04-5	6,7 %	8,9 %
Kohonnut riski työuupua	BAT-23: 2,59-3,01 BAT-12: 2,54-3,03	14,9 %	15,8 %
Ei työuupumusoireita	BAT-23: 1-2,58 BAT-12: 1-2,53	78,4 %	75,3 %

Havaintoja työuupumuksesta Miten Suomi voit tutkimuksessamme (2019 - 2026)

- Ajasta ennen pandemiaa työuupumuksen oireista krooninen työväsytys ei ole lisääntynyt, mutta henkinen etääntyminen työstä ja kognitiivisten toimintojen häiriintyminen ovat.
- 30-45-vuotiailla työuupumusoireilua eniten (MSV-tutkimus) ja alle 45-vuotiailla myös vanhempia vähemmän työn imua ja enemmän työssä tylsistymistä.
- Esihenkilöiden ja johtajien työuupumus ”historiallisen” yleistä (9 % + 15 %); työntekijöillä tosin vielä enemmän oireita (10 % + 17 %).
- Etätööhön vetää työn kuormittavuus ja työpaikalle puolestaan mm. työn imu ja hyväksi koettu johtaminen

Etätyössä enemmän kielteistä kuin myönteistä, loppuvuosi 2025

MYÖNTEISEMPÄÄ ETÄTYÖSSÄ:

- + Vähäisempää fyysistä kuormitusta työssä sekä liialliseksi koettua työn määrää.
- + Vähemmän kokemusta siitä, että työssä joutuu näyttämään tunteita, jotka eivät vastaa todellisia tunteita.
- + Vähemmän kroonista työväsymystä ja työholismia.
- + Parempi kokemus työn ja muun elämän tasapainosta ja vähäisempi kokemus siitä, että työ vie voimia muulta elämältä.

KIELTEISEMPÄÄ ETÄTYÖSSÄ:

- Vähäisempi kokemus siitä, että työllä on myönteinen vaikutus muiden ihmisten elämään ja vähemmän työn myönteisten tulosten näkemistä.
- Vähäisempi luottamus työtovereihin ja esihenkilöön ja vähemmän tukea työtovereilta.
- Suurempi yksinäisyys työssä ja yleisesti.
- Vähäisempi kokemus kuulluksi tulemisesta työyhteisössä ja heikompi sosiaalinen työkyky (pystyy vastaamaan työn sosiaalisiin vaatimuksiin).
- Vähemmän reilua kohtelua työssä ja enemmän kokemuksia siitä, että työtehtävät eivät ole tarpeeksi haastavia.
- Vähemmän työn ja omien arvojen yhteensopivuutta sekä pätevyyden kokemista työssä.
- Vähemmän työn imua ja enemmän kyynistyneisyyttä työssä.
- Vähemmän henkilökohtaisen elämän työtä rikastuttavaa vaikutusta.

Työuupumus- ja mielenterveysoireet, yksinäisyys ja oireilun pysyvyys

- Väitetty, että työuupumus on masennuksen yksi muoto (Schonfeld & Bianchi, 2016)
- Systemaattisen katsauksen mukaan työuupumus-, masennus- ja ahdistusoireet korreloivat mutta ovat toisistaan erillisiä (Koutsimani ym., 2019)
- Eniten tutkimusnäyttöä siitä, että työuupumusoireet ennustavat masennusoireita (mm. Hakanen & Schaufeli, 2010) tai että ne kehittyvät samanaikaisesti (mm. Ahola & Hakanen, 2007).
- Yksityiselämän kriisit eivät aiheuta työuupumusta mutta voivat vahvistaa työn kuormitustekijöiden vaikutuksia työuupumukseen (Hakanen & Bakker, 2017)
- Yksinäisyys ennustaa työuupumusta ja se puolestaan yksinäisyyttä (Hakanen ym., 2026; arvioitavana)
- Työuupumuksen takia hoitoa aiemmin saaneet kokevat muita enemmän työuupumusoireita vielä kolme vuotta myöjemmin (Hakanen, julkaisematon)

II Keinoja työuupumuksen kartoittamiseksi ja ehkäisemiseksi

Työn voimavarojen ja työn vaatimusten tasapaino ehkäisee työuupumusta ja synnyttää työn imua

Työtehtävän voimavarat

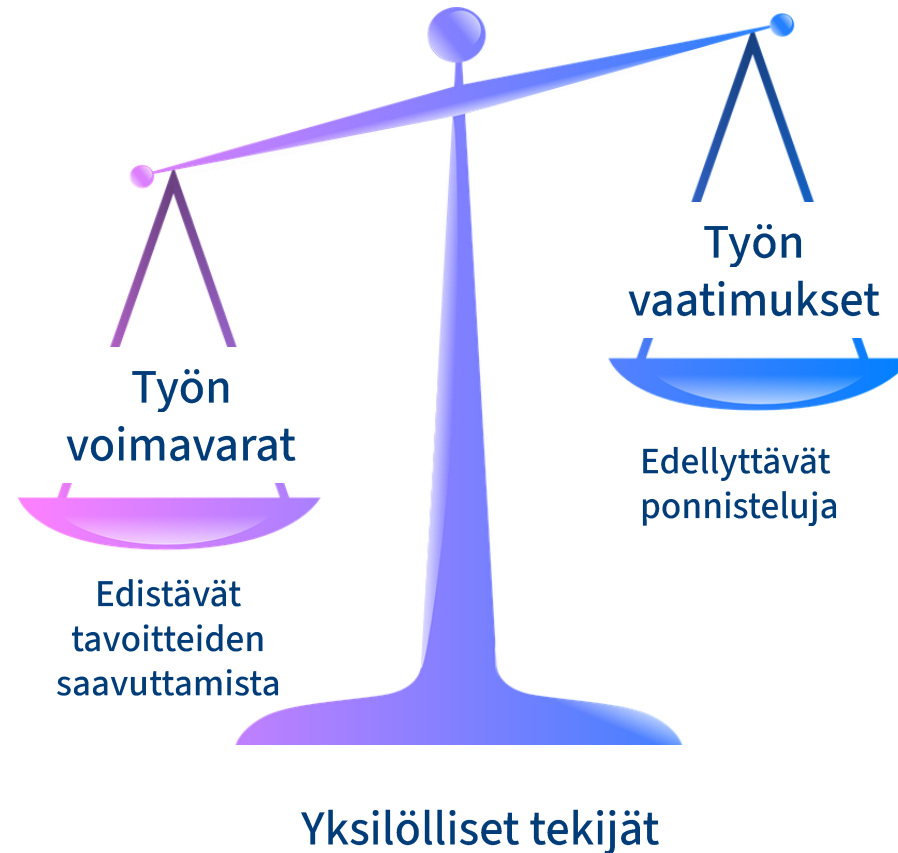
- Tehtävien vaihtelevuus ja monipuolisuus
- Kehittävyys, työssä oppiminen
- Työn tulosten ("kättensä jälkien") näkeminen
- Itsenäisyys, omaan työhön vaikuttaminen

Sosiaaliset voimavarat

- Tuki kollegoilta, esimiehiltä
- Yhteistyö
- Palaute ja arvostus

Organisatoriset voimavarat

- HR-käytännöt
- Työ-perhe -joustot
- Organisaatiokulttuuri

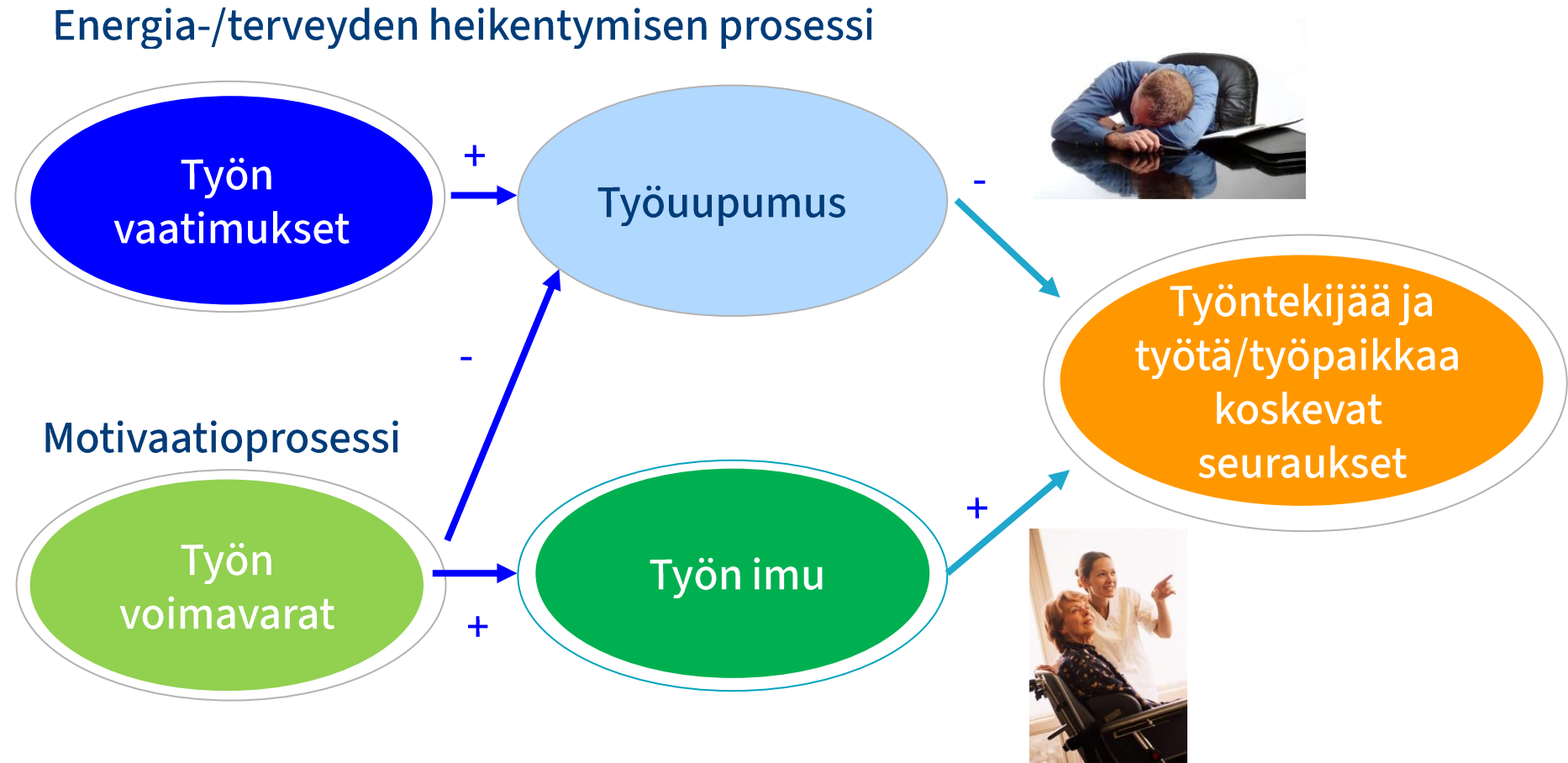
Estevaatimukset

Energiaa vievät, työntekoa haittaavat (mm. byrokratia, työroolien ristiriidat, epätarkoituksenmukaiset työvälineet)

Haastevaatimukset

Innostavat vaikkakin samalla voivat myös kuormittaa (mm. vaikeat tehtävät, suuri vastuu, työmäärä ja aikapaine)

Työhyvinvoinnin kaksi polkua - molemmat ovat tärkeitä ja samanaikaisia

”Ydintyö”:
tavoitteita
edistävä toiminta

Hyvin hengittävässä työssä voi olla kiire, mutta siinä on myös henkistä tilaa muullekin kuin vain perussuorittamiselle

Oman vireystilan
säätely,
palautuminen myös
työpäivän aikana

Sisäinen
yrittäjäyys: työskennellä
organisaatiossa
haastaen strategiaa ja
ottaen riskejä

Prososiaalinen
toiminta:
auttaminen,
myötätunto

Työn
tuunaaminen

Sosiaalinen
rohkeus
työpaikalla

Aktiivisesti
sopeutuva
suoriutuminen
muutoksissa

Työuupumuksen ehkäisemisessä tehokkaimpia ovat olleet yksilö- ja organisaatiotoimia yhdistävät interventiot (mm. Awa ym. 2010)

Yksilötason interventioiden kohteita

- Coping-keinojen harjoittelu, “verestämiset”
- Kognitiivis-behavioraaliset valmennukset ja terapiat
- Psykososiaaliset taidot
- Luovuusharjoitteet
- Mindfulness yms.
- Rentoutustaidot
- Nauruterapia

Työterveyslaitos

Organisaatiotason interventioiden kohteita

- Varhaiset tuen mallit
- Ammatillinen ohjaus
- Työaikataulujen ja tehtävien uudelleensuunnittelu
- Työvuorojen arviointi ja muokkaus
- Luennot
- Muutokset psykososiaalisiin kuormitustekijöihin
- Sosiaalisen tuen vahvistaminen ja palautekulttuurin kehittäminen

BAT-kyselyn validointitiedot, viitearvot ja käyttöopastus vapaasti saatavilla Julkarista

Etusivu • Työterveyslaitos • Kirjat • Työuupumuksen arviointi Burnout As...

Työuupumuksen arviointi Burnout Assessment Tool (BAT) -menetelmällä

Hakanen, Jari | Kaltianen, Janne
Työterveyslaitos | 2022

TTL_978-952-391-050-8.pdf
1.01 MB

CC BY-NC-ND 4.0

Lataukset 15301

Pysyvä osoite
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-391-050-8>

Kuvaus
Burnout Assessment Tool (BAT) -menetelmä on Belgiassa ja Hollannissa kehitetty työuupumuksen itsearviointikysely. Sen kehittämistä on ohjannut 40 vuoden aikana kertynyt tieto ja teoria työuupumuksesta sekä olemassa olevien menetelmien käsitteisiin, mittaamiseen ja käytännön työssä hyödyntämiseen liittyvät puutteet. Menetelmää on kehitetty haastattelemalla belgialaisia terveydenhuollon ammattilaisia, jotka kohtaavat työssään säännöllisesti työuupuneita tai sitä eriasteisesti kokevia ihmisiä. Työterveyslaitos on alusta lähtien ollut mukana kansainvälisessä...

▼ Näytä lisää

työuupumus itsearviointikysely työhyvinvointi liikennevalomalli

Näytä kaikki kuvailutiedot

Miten voit? -työhyvinvointitestin on täyttänyt jo noin 150 000 suomalaista: Työuupumus, työn imu, tylsistyminen työssä, tyytyväisyys ja työkyky

Yle Areena - Enemmän kuin ehdi x Tee Miten voit? -työhyvinvointite x +

tll.fi/tyohyvinvointitesti/

TEE MITEN VOIT? -TYÖHYVINVOINTITESTI

Miten voit? -työhyvinvointitestin avulla voit arvioida tämänhetkistä hyvinvointiasi työssä. Testi antaa sinulle tutkittuun tietoon perustuvaa palautetta hyvinvoinnin eri osa-alueista.

Työhyvinvoinnilla on tärkeitä seurauksia ihmiselle itselleen, perhe- ja muulle yksityiselämälle, työlle ja työnantajalle. Hyvinvoiva, motivoitunut työntekijä on aloitteellinen työssään, tuottava, hyvä työkaveri ja sitoutunut työpaikkaansa ja edistämään sen tavoitteita.

Miten voit? -testi auttaa sinua hahmottamaan työhyvinvointiasi juuri nyt. Testi sisältää väittämiä, jotka liittyvät työssä koettuihin tuntemuksiin ja toimintamalleihin. Vastattuasi väittämiin saat tutkittuun tietoon perustuvan palautteen. Testin tekemiseen menee noin viisi minuuttia.

Aloita työhyvinvointitesti

Työhyvinvointitestin vastaukset kerätään talteen ja analysoidaan. Vastausten kertyessä testi antaa Työterveyslaitoksen tutkijoille tietoa työhyvinvoinnin tilanteesta erilaisissa työntekijäryhmissä.

Työhyvinvointitesti on osa [Mielenterveyden tuen työkalupakkia](#), joka julkaistaan kokonaisuudessaan syksyllä 2021. Työterveyslaitoksen toteuttama projekti kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön käynnistämään [Työelämän mielenterveysohjelmaan](#).

TESTIN TAUSTA

Tilaa uudistettu uutiskirjeemme! nventia arvioidaan sen mukaan, millaisia tunteita koet työhösi liittyen ja millaiseksi koet viivestösi.

ASIAANTUNTIJAMME

JARI HAKANEN
tutkimusprofessori
Jari.Hakanen@ttl.fi
+358 30 474 2453

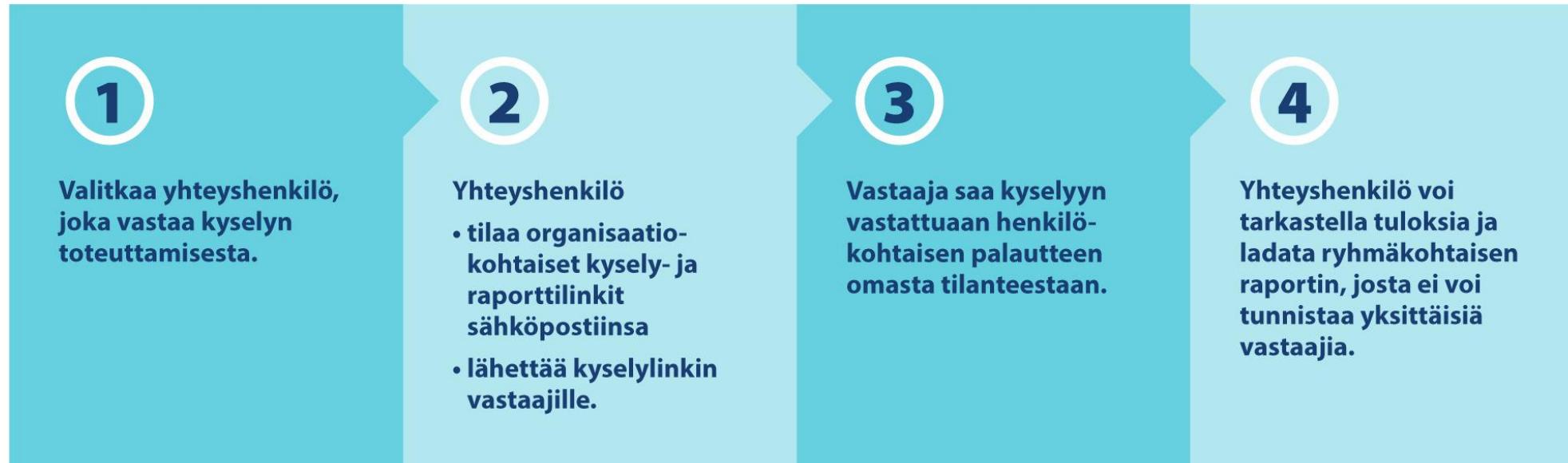
JANNE KALTIAINEN
erikoistutkija
janne.kaltainen@ttl.fi
+358 30 474 2668

ANNIINA VIRTANEN
tutkija
anniina.virtanen@ttl.fi
+358 30 474 3160

NINA PANGANNIEMI
tuotepäällikkö
nina.panganniemi@ttl.fi

16.28
24.5.2021

Näin hyödynnät Työuupumuksen liikennevalot työyhteisölle - työkalua

2. Yhteyshenkilö jakaa kyselylinkin soveltuville vastaajille, kuten oman työpaikan tai yksikön työntekijöille. Tietosuojan varmistamiseksi tarvitaan vähintään 10 vastaajaa. Kyselylinkki on voimassa 21 päivän ajan linkkien tilaamisesta lukien.

3. Kukin vastaaja vastaa kyselyyn itsenäisesti. Kyselyn täyttämiseen menee aikaa muutamia minuutteja. Vastaaja voi ladata omat tuloksensa pdf-tiedostona.

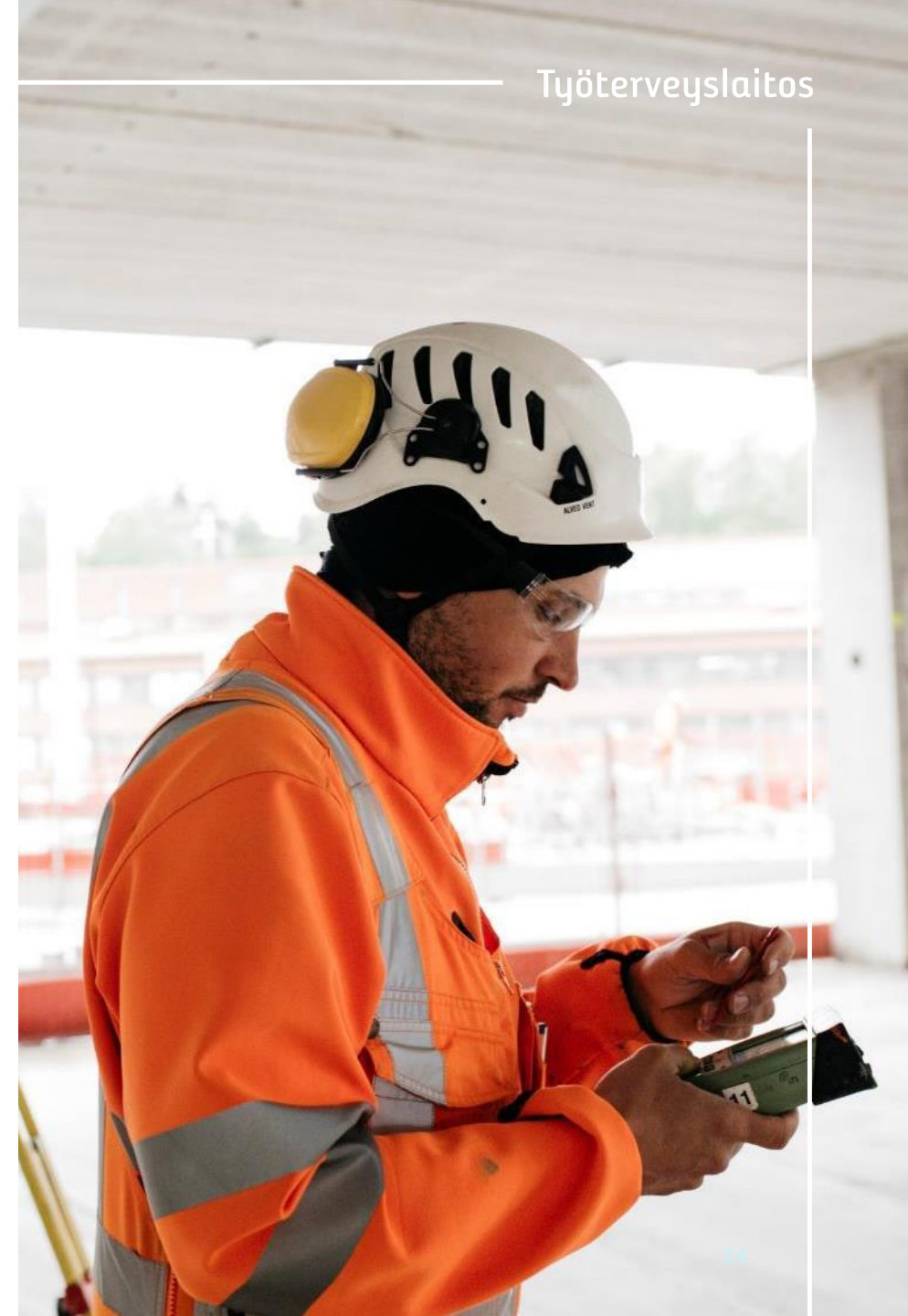
4. Raporttilinkki on voimassa 60 päivää. Yhteyshenkilö tallentaa raportin (Powerpoint) itselleen tämän ajan sisällä.

Työkalun hyödyt

- Työpaikka saa ajantasaisen tiedon työntekijöiden ja eri yksiköiden työuupumus-oireiden yleisyydestä ja vakavuudesta.
- Kyselyyn vastaavat työntekijät saavat tiedon, onko heillä työuupumusoireita ja jos on, minkä asteisia ne ovat.
- Sekä työpaikka että työntekijät saavat palautteena ohjeet mitä tehdä, jos työuupumusta esiintyy.
- Tietojen avulla on mahdollista kehittää työoloja työuupumuksen vähentämiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi.

Täältä tilattavissa:

[Työuupumuksen liikennevalot – kartoitustyökalu työyhteisölle](#)

Työpaikalle raportointi

- Raportti sisältää tietoa tulosten keskiarvoista ja jakaumista. Lisäksi raportissa on ohjeita toimenpiteisiin.
- Suurilla työpaikoilla voidaan saada tieto työuupumuksen yleisyydestä myös työpaikan eri yksiköissä, jos vastaajamäärät varmistavat tietosuojan vastaajille eli vastaajia on ryhmässä vähintään 10.
- Raporttilinkki on voimassa 60 päivää. Yhteyshenkilö tallentaa raportin (Powerpoint) itselleen tämän ajan sisällä.

Työterveyslaitos

Tulosten keskiarvo

Tuloksenne

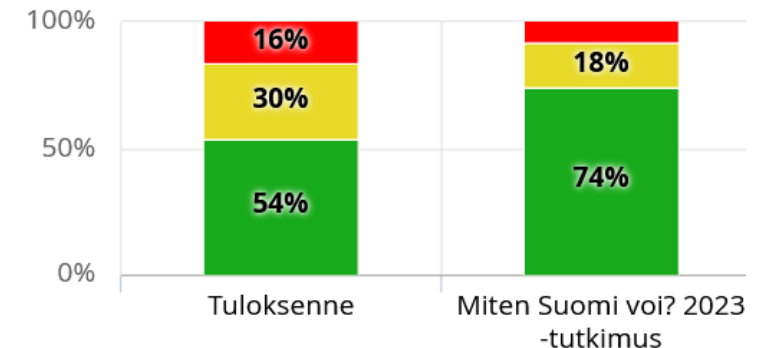
2.5

Miten Suomi voi? 2023 -tutkimus

2.2

Pieni arvo tarkoittaa vähemmän ja suuri arvo enemmän koettuja työuupumusoireita

Vastausten jakauma organisaatiossa

- Ei työuupumusoireita
- Kohonnut riski työuupua
- Todennäköinen työuupumus

Työuupumukseen liittyvät käytännöt ja niiden vaikutukset eri maissa - tutkimus selvityksemme suositukset, I

- Ennaltaehkäisevissä toimissa on tärkeää parantaa työpaikkojen valmiuksia tunnistaa ja kohdata työuupumus mahdollisimman varhain esimerkiksi resursoimalla esihenkilötyötä ja vahvistamalla eri toimijoiden välistä yhteistyötä.
- Vahvistetaan erityisesti nuorten valmiuksia ennaltaehkäistä ja käsitellä työuupumusta koulutuksen, mentoroinnin ja perehdytyksen avulla heidän siirtyessään työelämään.
- Tautiluokitusnäkökulmasta työuupumus määritellään Suomessa ICD-10-luokituksen koodilla Z73.0, joka ei ole sairausdiagnoosi. Terveystieteiden tutkimuksessa on tarve kehittää osaamista edelleen työuupumuksen tunnistamisessa ja hoidossa sekä yhtenäistää käytäntöjä esimerkiksi lisädiagnoosikoodin käytössä.
- Työterveyshuollon potentiaali työuupumuksen ennaltaehkäisyssä ja hoidossa on hyödynnettävä ja huolehdittava, että muusta terveydenhuollosta on toimiva läheteyhteys työterveyshuoltoon, jotta työjärjestelyihin voidaan vaikuttaa.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan tilaama raportti ja Policy brief:
<https://tietokayttoon.fi/julkaisu?pubid=48201>

Työuupumukseen liittyvät käytännöt ja niiden vaikutukset eri maissa - tutkimus selvityksemme suositukset, II

- Työuupumus-termin johdonmukainen käyttö ja oireiden kuvaaminen muun muassa uupumus- tai burnout-sanojen sijaan selkiyttäisi keskustelua, sillä se tuo esille ilmiön työperäisyyden.
- Z73.0-koodin käyttö nykyistä johdonmukaisemmin lisädiagnoosina ja sen yhteydessä käynnistyvä työterveysneuvotteluprosessi lisää tiedonkulkua eri toimijoiden kesken ja antaisi mahdollisuuksia korjaaviin toimiin.
- Selvitetään, onko työuupumus mahdollista määritellä lääketieteellisestä näkökulmasta sairaudeksi ja minkälaisia vaikutuksia tällä olisi Suomen sosiaalivakuutusjärjestelmään ja sen rahoitukseen.
- Selkeiden hoitokäytäntöjen edistämiseksi tarvitaan Käypä hoito -suositus tai konsensushoitosuositus.
- Työuupumuksen jälkeisen työhön paluun tukemiseksi on syytä laatia työpaikkakohtaiset ohjeet, jotka kirjataan työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan.

Keskustelua käydään ja toivottavasti se johtaa parempiin käytäntöihin maassamme

Työuupuneelle tulee maksaa sairausajan palkkaa

Lukijan mielipide | Työuupumus on vahva viesti työnantajalle: työkyvyttömyyden syy on työssä, esimerkiksi sen määrässä ja organisoinnissa.

Työuupumus voi tuntua esimerkiksi jatkuvana väsymyksenä ja motivaation puutteena.
Kuva: Emmi Korhonen / Lehtikuva

Työterveyslääkärit kokevat eettistä tuskaa

Lukijan mielipide | Jos suru yksin oikeuttaisi palkalliseen vapaaseen, kuka surun mittaisi?

Musertavaa surua tai työuupumusta ei lasketa sairauksiksi, mutta pitäisikö niin tehdä?

Parhaimmillaan

...ihminen on työaikana täysin henkisesti läsnä ja antaa parhaansa mielekkäänä kokemalleen työlle ja jakaa parhaat ja vaikeimmat hetket työporukkinsa kanssa – ja muun ajan hän pääasiassa ajattelee ja tekee muita asioita.

Teemaan liittyviä Podcasteja

- ”Työuupumus, siviiliuupumus vai vain uupumus?”
<https://ninalyytinen.fi/psykopodiaa/tyouupumus-siviiliuupumus-uupumus>
- ”Kuka tahansa voi uupua”:
<https://areena.yle.fi/podcastit/1-4532453>
- “Johtaminen on palvelutehtävä”:
<https://areena.yle.fi/1-50050075>
- ”Palveleva johtaminen – Ihmislähtöisen johtamisen kulmakivi” Hyvä paha johtaminen | Podplay
- ”Työn imu”
<https://www.ninalyytinen.fi/psykopodiaa/tyon-imu>
- ”Itseohjautuvuudesta tuli trendikästä mutta miten sellainen ollaan”?
<https://www.podparadise.com/Podcast/1436587768>

Työterveyslaitos

Kiitos

**AURINKOISTA
TYÖPÄIVÄÄ JA TULEVAISUUTTA!**

Lisää asiaa työelämästä? Seuraa Työterveyslaitosta somessa ja vieraile verkkosivuillamme ttl.fi. Muista myös tilata uutiskirjeemme!

**Tavoitteeksi
Nolla työuupumusta
Suomessa!**